

Heinrich von der Haar (Hrsg.)

Dzieciństwo
w
POLSCE

Anthologie | Antologia

Kindheit
in
DEUTSCHLAND

Verlag Heide Runow

Zapraszamy:

niemiecko-polskie odczyty i dyskusje

rozmowy z autorami | Tłumaczenie: Justyna Fijalkowska | z akompaniamentem muzycznym

14.09. Frankfurt/O Stadtbibliothek Haus 2
16:00. Bischofstr. 17. Wstęp wolny

22.09. Kraków Goethe-Institut
19:00. Rynek Główny 20. Wstęp wolny

03.10. Elbląg Muzeum Archeologiczno-Historyczne
13:00. Bulwar Zygmunta Augusta 11. Wstęp wolny

07.10. Prenzlau Bibliothek Dominikanerkloster
19:30. Uckerwiek 813, Wstęp 6 €

14.10. Zossen-Wünsdorf Bücherstall
19:00. Gutenbergstr. 5. Wstęp 8 €

15.10. Berlin-Mitte Stadtbibliothek am Luisenbad
19:00. Travemünder Str. 2. Wstęp wolny

16.10. Potsdam Stadtbibliothek
16:00. Am Kanal 47. Wstęp wolny

17.10. Berlin-Spandau St. Marienkirche
19:00. Behnitz 9, Wstęp 10 €

21.10. Hennigsdorf Bürgerhaus
19:00. Am Bahndamm 19. Wstęp wolny

23.10. Poznań Biblioteka Uniwersytecka
17:30. ul. Ratajczaka 38-40. Wstęp wolny

02.11. Meyenburg/Prignitz Bibliothek
19:00. Schloß 1. Wstęp wolny

04.11. Berlin-Tempelhof Spukvilla
19:00. Albrechtstr. 110. Wstęp 10 €

13.11. Szczecin Instytut Filologii Germańskiej
Uniwersytetu Szczecińskiego
12:00. Malczewskiego 10-12. Wstęp wolny

14.11. Bad Freienwalde Schloss
16:00. Rathenastr. 3. Wstęp 6 €/3 €

20.11. Łódź Wojewódzka Biblioteka Publiczna
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
17:00. ul. Gdańska 100-102. Wstęp wolny

21.11. Letschin Heimatstuben
15:00. Letschiner Birkenweg 1. Wstęp wolny

28.11. Wrocław Klub Muzyki i Literatury
17:00. Pl. Gen. T. Kościuszki 10. Wstęp wolny

05.12. Zielona Góra Wojewódzka Biblioteka
Publiczna im. Cypriana Norwida
16:00. aleja Wojska Polskiego 9. Wstęp wolny

LITERATUR-KOLLEGIUM BRANDENBURG e. V. obchodzi 25-lecie pracy twórczej. Z tej okazji odbędą się wieczory literackie w Polsce oraz w Brandenburgii, z Berlinem włącznie. Prezentowana będzie również polsko-niemiecka antologia:

Dzieciństwo w Polsce – Dzieciństwo w Niemczech. Proza i Poezja ***Kindheit in Deutschland – Kindheit in Polen.*** Prosa und Gedichte

28 niemieckich i polskich twórców opowiada o swoim dzieciństwie w Polsce, w Niemczech Wschodnich i Niemczech Zachodnich:

Maik Altenburg | Ewa Andrzejewska | Hans Bäck | Ewelina Biedrowska | Bożena Boba-Dyga | Marek Czuku | Łucja Dudzińska | Justyna Fijalkowska | Jens Grandt | Heinrich von der Haar | Brigitta Helbig-Mischewski | Wolfgang Hempel | Bernd Keblermann | Maria Kolenda | Ursula Kramm Konowalow | Zdzisław Mikłaszewicz | Anna Nawrocka | Aleksandra M. Perzyńska | Małgorzata Płoszewska | Heidi Ramlow | Manfred Richter | Klaudia Rogowicz | Manfred H. Schmidt | Ewa Sonnenberg | Michał Stonawski | Elżbieta Switalska | Astrid Vehsted | Kinga W. de Walla

Fazy przejściowe. W wierszach, krótkich opowiadaniach, fragmentach powieści i biografii odzwierciedlają się społeczne przemiany, rodzina i miłość, uciezka i wypędzenie, religia i ideologia. Dzieci uchodźców a poszukiwanie ojczyzny. Droga z wioski do dużego miasta. Literatura jako pomoc w przezwyciężaniu bólu związanego z utratą bliskich i ojczyzny. Kształtowanie się dziecięcego rozwoju w wyniku traumy wojennej, dramatów ojców i wujów, którzy poszli na wojnę, aby zniszczyć Polskę.

Autorzy bez Granic. Antologia jest próbą artystycznego rozliczenia się z przeżytych w dzieciństwie presji i uwolnienia się od nich w twórczy sposób. Książka jest przesłaniem dla idei wzajemnego zrozumienia i pojednania. Nie ma przyszłości bez przeszłości.

Ta dwujęzyczna antologia ukaże się 1.09.2015 r. pod red. Heinricha von der Haar. Wyd.: Heidi Ramlow. Ok. 320 str., 12 €
www.Literaturkollegium.de Vorstand@literaturkollegium.de
Vorsitzender: Dr. Heinr. von der Haar +49 176 444 39953

Patronem serii czytania:
Dr. h.c. Hinrich Enderlein, Minister a. D.

Wsparcie finansowe:
Fundacja Współpracy
Polsko-Niemieckiej

Współpraca:

Friedrich-Naumann-Stiftung für die Freiheit
Karl-Hamann-Stiftung für liberale Politik im Land Brandenburg

Friedrich Naumann
STIFTUNG
FÜR DIE FREIHEIT
in Kooperation mit der
Karl-Hamann-Stiftung für liberale Politik im Land Brandenburg

Gesellschaft für deutsch-polnische Nachbarschaft - Sąsiedzi e.V.

Fundacja Centrum Rozwoju Kultury i Edukacji /
Grupa Literyczna Na Krechę, Poznań

Nowość wydawnicza*

Polsko-niemiecka antologia: *Dzieciństwo w Polsce – Dzieciństwo w Niemczech / Kindheit in Deutschland – Kindheit in Polen*

Antologia zawiera literackie i autobiograficzne wspomnienia z dzieciństwa 28 autorów z Polski i Brandenburgii/Berlina. W wierszach, opowiadaniach, fragmentach powieści i życiorysach znajdują czytelnicy bogaty obraz świata zewnętrznego i wewnętrznego, teksty o nadziejach, wizjach, przemianach i ciężarze przeszłości – w zwierciadle życia autorów, od początku 20. wieku do dzisiaj. Autorzy, którzy różnymi sposobami artystycznego opracowania przeżytych jako dziecko presji i prób wyzwolenia się od nich, przekraczają granice czasowe i przestrzenne. Okazją do ukazania się tego tomu jest jubileusz 25-lecia Brandenburskiego Kolegium Literatury T.z.. Polsko-niemieckie odczyty literackie w Literaturwerkstatt zainicjowały ten projekt. Finalizacją było stworzenie brandenbursko-polskiej sieci i przez to przewyciężenia granic językowych.

Teksty z tego zbioru opowiadają o próbach znalezienia wyjścia z ciemnego gąszczu dzieciństwa; o poszukiwaniach odpowiedzi na pytania, których nikt dotąd nie zadał, o szukaniu miejsca w życiu, miłości rodzicielskiej; o ucieczce i utracie ojczyzny, o piętnie wyciśniętym przez wojenną zgrozę; o ojcach i wujkach, którzy zawinili; o strachu, że oddadzą nas w obce ręce; o drodze ze wsi do wielkiego miasta; o niezapomnianych miejscach, krajobrazach i nowych rzeczach, na przykład o kolorowym telewizorze; o przemianach obyczajów i tradycji; o przyjazni, o pierwszej miłości; o wykozystaniu i o szukaniu słów. Są wycinkami jednostkowych doświadczeń i przez to niepowtarzalnym dziedzictwem.

Przypominanie jest powrotem do korzeni własnej percepcji, do niewyraźnych albo przerysowanych i wyolbrzymionych obrazów, do dawno minionych głosów, dźwięków, zapachów, cieni, do okruszków wspomnień, do scen z ciemności. Literatura może to bogactwo przechować i objaśnić. Ta książka pozwala odczuć, co to znaczy „być dzieckiem”: usłyszeć i zobaczyć to, czego dorośli już nie słyszą i nie widzą, sny na jawie, pierwsze rozmyślania. Historie opowiadane są różnie, czasem z dużą dawką ironii albo fantastyki, eksperymentalnie albo bajkowo, niekiedy z zabarwieniem społeczno-realistycznym albo edukacyjnym. Z napięciem, namietnością, humorem, inne delikatnie i wzruszająco. Już nigdy nie zdarzy się tyle nowego, nadzieja i lęk. Ale również zniszczenie i rozpad – pierwszy policzek, pierwsze rozstanie, ciężka praca, wczesna śmierć. Przez niektóre teksty przebija głęboki ból. Zakorzenie i wykorzenie, powstawanie i przemijanie leżą jeszcze blisko siebie. Zapisana w pamięci magiczna moc dzieciństwa wpływa na nasze losy, jest siłą, z której czerpiemy przez całe życie.

Antologia łączy ludzi różnego pochodzenia i pobudza do rozmowy na temat przeszłości i teraźniejszości, po obu stronach granicy. Dwujęzycznej antologii towarzyszą spotkania autorskie i rozmowy w Polsce i w Niemczech. Pragniemy, żeby nasze spojrzenie na różnorodne dzieciństwa umożliwiło nam zobaczenie w nim tego szczególnego, wartościowego i niepowtarzalnego, a celem jest spojrzenie na obce i własne nowymi oczami. Niech ta książka wniesie znaczący wkład do zrozumienia i pojednania.

Heinrich von der Haar

**Dzieciństwo w Polsce – Dzieciństwo w Niemczech / Kindheit in Deutschland – Kindheit in Polen.*

Hg. von Heinrich von der Haar im Verlag Heidi Ramlow, 2015. Ca. 320 S., 12 €, ISBN 978-3-939385-08-0.